

Lakialoite 33

Reino Laine /vas ym.: Lakialoite laiksi eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain 3 §:n 2 momentin kumoamisesta

Eduskunnalle

Kun eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelakia vuonna 1995 säädettiin, tarkoitus oli, että kaikki lyhytaikaiset, keikkaluonteisetkin työt saataisiin eläkejärjestelmän piiriin ja voitaisiin näin taata eläkkeen kertyminen myös ns. free lancer -työntekijöille. Reilun kymmenen vuoden aikana TAEI-järjestelmästä saatujen kokemusten valossa voitaneen todeta, että järjestelmä ei ole kaikin osin täyttänyt siihen kohdistuneita odotuksia.

Toisin kuin yleensä muilla työntekijöillä eläkemaksua ei ole ainakaan kaikissa tapauksissa onnistuttu lisäämään työsuorituksen hintaan, vaan usein TAEI-maksu on otettu huomioon palkkion määrää vastaavasti alentaen. Lakia on laajalti kierretty esimerkiksi luokittelemalla työsuoritus opetustehtäväksi. Eläkemaksuja on valvonnan vähäisyyden johdosta jätetty maksamatta myös varsin selvissä tapauksissa. Vastaisten työtilaisuuksien menettämisen pelossa työntekijät ovat vain harvoin ryhtyneet ilmiantamaan Eläketurvakeskukselle velvollisuutensa laiminlyöneitä työnantajia.

Lakia säädettäessä vuonna 1985 lain 3 §:n 2 momenttiin otettiin säännös, jonka mukaan eläkkeen saamisen edellytyksenä on, että työntekijän TAEI:n alaiset ansiot ovat kalenterivuoden aikana vähintään 540 markkaa. Lain 13 §:n mukaan markkamäärä vastasi kuitenkin vuoden 1966 palkkaindeksilukua. Noustuaan tämän jälkeen vuosittain indeksin mukana markkamäärä on nyt 6 810 markkaa eli jos taiteilijan tai toimittajan TAEI:n mukaiset ansiot ovat alle 6 810 markkaa, hänelle ei kyseiseltä vuodelta kerry lainkaan TAEI:n mukaista eläketurvaa. Hän ei siis saa penniäkään oman eläketurvansa kartut-

tamiseen niistä TAEI-maksuista, joita hänen palkkioistaan vuoden aikana on peritty. Tänä vuonna TAEI-maksua peritään työntekijältä 4,5 % työntekijän eläkemaksuna ja työnantajalta 10,5 % työnantajan eläkemaksuna. Jos kyseisen henkilön TAEI:n piiriin kuuluvat vuosiansiot siis jäävät alle tuon 6 810 markan, menevät hänen palkkioistaan maksetut TAEI-maksut ns. yhteiseen kassaan eivätkä siis lainkaan kohdistu sille henkilölle, joka itse ja jonka työnantaja on maksun maksanut. Kyseinen summa on varsin korkea ja voi johtaa esimerkiksi vuoden vaihteessa tilanteeseen, jossa eri kalenterivuosille tulevat tulot, vaikka niitä olisi yli 10 000 markkaa, eivät kerrytä eläketurvaa. Voidaankin todeta, että korkea minimiraja on omiaan entisestään vähentämään niin työntekijöiden kuin työnantajienkin halukkuutta maksujen maksamiseen.

Samalla työntekijällä on usein myös sellaisia TEL:n alaisia tuloja esimerkiksi opetustoiminnasta erilaisilla kursseilla, jotka jäävät alle TEL:n alarajan eivätkä siis nekään kartuta hänen eläketurvaansa. Tästä syystä voidaan pitää erityisen tärkeänä, että kaikista TAEI:n alaisista tuloista maksetut eläkemaksut laskettaisiin kyseisen henkilön hyväksi ilman, että niiden täytyy ylittää jokin vuosittainen alaraja. Nykyisinä tietokoneaikoina alarajaa ei voitane enää perustella edes pienistä eläkekertymistä aiheutuvilla käytännön hankaluuksilla. Näistä syistä katsomme, että kyseinen alaraja tulisi poistaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain 3 §:n 2 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetun eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1484/1995.

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 _____ .

Helsingissä 22 päivänä huhtikuuta 1997

Reino Laine /vas
Asko Apukka /vas
Jarmo Wahlström /vas
Jaakko Laakso /vas
Arto Bryggare /sd
Esko Helle /vas
Esko-Juhani Tennilä /va-r
Annika Lapintie /vas
Veijo Puhjo /va-r
Risto Kuisma /nuors
Aino Suhola /kesk
Timo Laaksonen /vas
Pia Viitanen /sd
Matti Saarinen /sd

Anneli Jäätteenmäki /kesk
Anne Knaapi /kok
Mikko Immonen /vas
Tuula Haatainen /sd
Anu Vehviläinen /kesk
Tuija Pohjola /sd
Jorma Vokkolainen /vas
Jukka Gustafsson /sd
Toimi Kankaanniemi /skl
Kari Kantalainen /kok
Säde Tahvanainen /sd
Mikko Kuoppa /va-r
Tarja Filatov /sd
Helena Vartiainen /sd

Martti Korhonen /vas
Pentti Tiusanen /vas
Iivo Polvi /vas
Ilkka Joenpalo /sd
Kari Uotila /vas
Raimo Mähönen /sd
Pekka Saarnio /vas
Mikko Elo /sd
Reijo Kallio /sd
Hannu Takkula /kesk
Kalevi Olin /sd
Pertti Virtanen /evir
Jorma Kukkonen /sd
Eila Rimmi /vas